

OBSAH:

Díl I.

Část I.

	Stránka.
Budyně po příchodu Čechův do země České	7
Osídlení Čech plemenem Čudským. Doba předhistorická	—
Bojové před Kristem	—
Markomani před Kristem a po Kristu	—
Čechové v V. století	8
Zbudování Budyně	—
První zmínky o Budyni počátkem VIII. století	9

Část II.

Budyně panstvím komory královské	11
Stavba kláštera v Doksanech ve stol. XII.	—
Vladislav II. vyměňuje pozítky z panství Budyňského	—
Přemysl Otakar I. a II. na Budyni r. 1218, 1267. a 1270.	—
Budyně městem ve XIII. století	12
Rozdělení pozemků	13
První vyměrování pozemků r. 1290.	—
Druhé vyměrování pozemků r. 1302.	—
Jan Lucemburský s Eliškou v Budyni r. 1310.	14
Dobytí Budyně r. 1316.	15
Zastavení Budyně p. Jindřichu z Waldenberka za 2000 kop r. 1321.	—
Rod pánů Zajíců z Valdeka	16

Část III.

Vyměnění Budyně r. 1336. Janem Lucemburským za Žebrák Zbyňku Zajíci z Valdeka	17
Páni Zajícové z Hazmburka na Hazmburce	—
Vilém a Mikuláš, Zajícové na Budyni r. 1368	—
Vilém a Mikuláš zaměňují úrok ssutý na peníz r. 1376.	18
Mikuláš prodal Budyni Vilémovi r. 1379.	—
Václav IV. povoluje Budyňským r. 1381. že mohou s dvěma vozy jezdit do Žitavy	—
Pokání osadníků z Lípové v Budyni r. 1372.	19
Jan I. a Mikuláš II., bratři na Budyni r. 1395.	—
Jan a Mikuláš odpouštějí Budyňským plat z vína	20
Mikuláš odpouští Budyňským některé roboty	—
Jan prodá Budyni Zbyňkovi III. b. r. 1451.	21
Jan ustanovuje ponocné na zeď městskou r. 1451.	22

	Stránka.
Páni Zajícové z Hazmburka na Budyni	22
Zbyněk Zajíc III. b. na Budyni r. 1451.	23
Jan Zajíc II. b. na Budyni r. 1463.	24
Jednota odbojná proti Jiříku Poděbradskému r. 1467.	25
Dobývání Budyně Jiříkem z Poděbrad r. 1469.	—
Výměna Slatiny a Babína za »zadní obec« r. 1477.	26
Anna Opavská pochována v kapli Hazmburské r. 1478.	—
Mikuláš II. b. a Jan III. b., bratři, na Budyni r. 1465.	27
Vladislav II. povoluje 2 jarmarky Budyňským r. 1495.	—
Jan z Šelnberka a Zděnek Lev z Rožmitálu, poručníci	28
Poručníci darují Budyňským radnici r. 1506.	—
Zrušení práva Magdeburského a zavedení práva Starého města Pražského r. 1506.	—
Budyně koupí štěpnici za Trávníkem od Jiříka z Brloha roku 1510.	29
Jan Zajíc IV. b. na Budyni r. 1514.	—
Nový mlýn v Budyni a ustanovení robot k tomuto r. 1515.	—
Nové upravení požitků města r. 1520.	30
Jan přináší z cest krokodila	31
Upravení znaku města Budyně	—
Obrazy a sochy za Jana IV. b.	—
Oprava věže kostelní a stavba kostela Matky Boží	32
Částečné zkažení zámku výbuchem prachu r. 1551.	—
Křištof Zajíc prodá hrad Hazmburk a Libochovice Janu staršímu z Lobkovic r. 1558.	33
Jiřík Zajíc ze Mšeného s manželkou Braksidou Ličkovnou pochován v Budyni; náhrobek z r. 1577.	—
Mikuláš III. b. na Budyni	34
Mikuláš povoluje Budyňským z každé kopy při prodeji za práci po 1 míšeňském	35
Mikuláš povoluje Budyňským várky pивné a čini jiná důle- žitá obdarování	—
Rudolf II. dává Budyňským 2 jarmarky s osmi dny pořád sběhlými a frejunkem	36
Správa sirotčí. Martin Michna, měšténin Budyňský, r. 1583. jakožto správce panství	38
Jan Zbyněk Zajíc na Budyni r. 1596.	39
Povoluje Budyňským, že mohou svobodně s jměním vlád- nouti, jako y jiných městech královských	40
Smutný konec Jana Zbyňka z Hazmburka r. 1613.	42

Část IV.

Adam ze Sternberka koupí Budyni r. 1613.	44
František Matyáš ze Sternberka na Budyni r. 1623.	45
Budyně od Švédů vyplněna	—
Smrť Frant. Mat. ze Sternberka r. 1648.	46
Lidmila Kateřina ze Sternberka vyznamenává pozemky dě- kanství Budyňského a upravuje desátek r. 1650.	—

Václav Vojtěch ze Sternberka potvrzuje všecka nadání Budyňským r. 1675.	48
--	----

Část V.

Václav Vojtěch ze Sternberka prodá Budyni r. 1676. Gun- dakerovi, hraběti z Dietrichsteinů	48
Ferdinand kníže Dietrichstein r. 1690.	50
Budyně postupuje místo k vystavění »malého mlýna« a porostlinu vedlé Slatiny pro »nádržku« r. 1692.	—
Matriky Budyňské od r. 1694.	—
Leopold Dietrichstein r. 1698.	—
Činí Budyňským některá obdarování r. 1700.	51
Panský špitál vystavěn	52
Valter Dietrichstein r. 1708.	—
Karel kníže Dietrichstein r. 1738.	—
Budyně r. 1742. od Francouzů obsazena	—
Budyně obdržela od pruského maršálka Keitha r. 1757. ochranný list zvaný »salva guarda«	—
Budyně r. 1759. od Prusů vypálena	53
Karel Dietrichstein potvrzuje nadání Budyňským a nařizuje nemýtiti porostliny »Veselý háj« zvané r. 1760.	53
Císař Josef II. potvrzuje listinu Rudolfa II. o jarmarcích r. 1782.	54
Město celé vyhoří r. 1783 a 1787.	—
Urbarní kontrakt z r. 1789.	55
František II. potvrzuje všecka nadání Budyňským r. 1796. Stavění baterií u Budyně r. 1813.	57
Donští kozáci v Budyni r. 1813.	58
Budyňští zařizují gardu r. 1848.	59
Papírové peníze v Budyni r. 1848.	60
Prusové v Budyni r. 1866.	61
Dobytčí mor v Budyni r. 1877.	62
Budyně v posledních létech	63

Díl II.

Část I.

Místopis města Budyně	65
Kterak Budyně počátek svůj vzala	—
Poloha a výstavňost zámku Budyňského	66
Hradby a věže městské	68

Část II.

Kostel sv. Václava v městě v století XII.	70
Přestavba kostela v XIII. století	—
Hodiny na věži s jedním ciferníknm r. 1500	71
Hřbitov okolo kostela r. 1798. zrušen	72
Oltáře a sochy	—
Náhrobní kameny a zvony	74

	Stránka.
Kostel Matky Boží Sněžné ze století XIV.	76
Oltáře	77
Náhrobní kameny z XVI. století	78
Poustevník u Matky Boží v XVII. století	82
Kostnice z r. 1764.	—
Kamenná cesta »Haslerovská« k Matce Boží r. 1766.	83
Kostel sv. Petra a Pavla v Kostelci v XIII. století	—
Přestavba tohoto kostela r. 1758.	—
Kostel sv. Martina v Nížebohách v XIII století	84
Přestavba tohoto kostela r. 1883.	—
Muka Boží a sochy v městě a okolí	85
Faráři a děkanové, kteří v Budyni působili	87
Část III.	
Panský mlýn z r. 1535.	89
Nápisy, šalanda	90
Pila a městská kašna	91
Část IV.	
Škola v století XVI.	92
Kde bývala škola	—
Právo dosazování učitelů	93
Kdo tu býval učitelem	—
Platy učitelův v době dřívější	96
Školní dohlížitelé	99
Část V.	
Radnice z r. 1506.	100
Knihovní zápisy na rathaus a pozemky městské z r. 1650.	101
Odprodávání městských pozemků v stol. XVIII.	102
Správa na radnici a staré protokoly	—
Pořádnost Mikuláše Talavani r. 1711.	104
Řízení obecní od prvních počátků	107
Osoby, které správu města řídili	111
Listiny pergamenové o nadáních města	113
Památný kříž se zápisy r. 1765.	167
Stará kniha o právech Starého Města Pražského	169
Některé paměti z předešlého století	170
Deputátní tabella z r. 1793.	180
Krokodil a mamutí kosť pod radnicí	181
Část VI.	
Pivovar	181
Vaření piva v dávné době	—
Původní pivovar	—
Domy, které mají právo várečné	182
Sládci v Budyni	—
Jména várečných měšťanů	184
Právo pálení kořalky	185

	Část VII.	Stránka.
Pošta		186
Poštovníctví vůbec		—
Kde stávala pošta		—
Kdo řídil poštu		—
Zřízení telegrafu r. 1876.		188

Část VIII.

Lékárna		188
Lékaři		189

Část IX.

Židovské město		189
Židé po vyhnání z Palestiny		—
Rozšíření se Židů po Čechách		190
Židé v Budyni v XV. a XVI. století		—
Židovská první modlitebna		191
Původní hřbitov židovský		—
Mor mezi Židy r. 1715.		192
Škola židovská r. 1852.		—

Část X.

Život spolkový v Budyni		193
Cechové		—
Cech řeznický		194
Cech mlynářský		197
Cech kovářů a t. d.		198
Cech krejčovský		204
Cech ševcovský		205
Cech zednický		206
Cech bednářský		—
Dodatek o gardě z r. 1848.		211
Zpěvácký spolek »Bivoj«		—
Spolek dobrovolných hasičů		212
Souhrn větších požárů v Budyni		213
Občanská záložna		214
Občanská beseda a Řemeslnicko-živnostenská beseda		215
Spolek vojenských vysloužilců		216
Nejmladší spolky: Spolek Sokolů, odbor »Matice školské«		
»Severočeské jednoty,« dámský spolek »Červeného kříže«		
spolek pro okrašlování města		—
Nadace pro studující		—
Dodatek o cestách v okolí Budyně		217

